

UCHWAŁA NR XI/90/2007
RADY GMINY W DOBRONIU
z dnia 14 grudnia 2007 r.

**w sprawie uchwalenia „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na terenie Gminy Dobroń „ na rok 2008**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 , Nr 175, poz.1457 ; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473; zm.: Dz. U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793, Nr 176, poz. 1238) - **Rada Gminy w Dobroniu uchwala, co następuje:**

§ 1. Postanawia uchwalić „ Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Dobroń „ na rok 2008, w wersji stanowiącej załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobroń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 roku.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY DOBRÓŃ NA ROK 2008

WSTĘP

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość działań z tym związanych zlokalizowana jest na poziomie gmin. Gminy bowiem dysponują największą wiedzą o problemach społeczności lokalnej, a tym samym mogą podejmować środki zaradcze i naprawcze kierowane do swych mieszkańców.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych Gminy.

W szczególności zadania te obejmują :

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe , pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na szczeblu gminnym realizowane są w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „ uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Dużą rolę w zakresie planowania działań zamierzonych do realizacji w danym roku odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która inicjuje zadania objęte „ Programem „. Zadania te finansowane są ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

CELE PROGRAMU

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszanie rozmiarów tych, które już wystąpiły.
2. Ulepszanie sposobów radzenia sobie z problemami aktualnie występującymi w gminie.
3. Zwiększenie wiedzy wśród lokalnej społeczności w zakresie problematyki uzależnień.
4. Zmniejszanie ilości interwencji z udziałem osób nietrzeźwych naruszających prawo i porządek publiczny.
5. Promowanie postaw społecznych istotnych z punktu widzenia problematyki uzależnień.
6. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
7. Tworzenie bazy materiałowej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji „Programu”.

ZADANIA STRATEGICZNE

1. Rozpowszechnianie profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych wśród dzieci i młodzieży.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i ich rodzin.
3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej.
4. Współdziałanie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Policją w zakresie wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej.
5. Współdziałanie z instytucjami, stowarzyszeniami, grupami samopomocowymi, duszpasterstwem trzeźwości oraz z osobami fizycznymi w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii.

DANE STATYSTYCZNE

Gmina Dobroń liczy na dzień 1 grudnia 2007r. 6.813 mieszkańców , w tym 3.315 mężczyzn i 3.498 kobiet. Osoby pełnoletnie - 5.427 , czyli 79,29%.

Na terenie Gminy znajduje się 27 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, alkoholowych tym:

* detaliczne - 18

* gastronomiczne - 9

Na jeden punkt sprzedaży przypada 252 mieszkańców, w tym osób pełnoletnich – 201.

Na podstawie wskaźników Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

- 3 % populacji, czyli 204 osoby, to osoby uzależnione,
- 5 % populacji, czyli 341 osób, to osoby współuzależnione (członkowie rodzin osób uzależnionych),
- 15 % spośród osób uzależnionych, czyli 31 osób, to osoby gotowe do podjęcia leczenia.

Realizacja zadań wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi będzie przebiegała na następujących płaszczyznach działania :

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z obowiązującym w Polsce systemem diagnostycznym , uzależnienie od alkoholu identyfikowane jest jako zespół właściwości fizjologicznych, emocjonalnych, behawioralnych i poznawczych, które pojawiają się w wyniku wieloletniego używania alkoholu. Właściwości te – po próbie abstynencji – mogą wywołać nawrót choroby.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą bio-psycho-społeczną i uszkadza cztery podstawowe sfery życia i zdrowia - fizyczną, psychiczną, społeczną i duchową. W procesie terapii należy pacjentowi dostarczyć okazji do naprawy wszystkich tych sfer.

Podstawowe cele terapii:

- zachowanie trwałej abstynencji,
- * poprawa zdrowia psychicznego,

- nabycie umiejętności niezbędnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych
i rozwój osobisty,

Podstawowym zadaniem samorządu jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia i współuzależnienia dla mieszkańców Gminy.

W ramach tego obszaru w roku 2008 realizowane będą następujące zadania:

1. Działania profesjonalne poprzez prowadzenie zajęć terapii indywidualnej i terapii grupowej przez certyfikowanego specjalistę lub instruktora terapii uzależnień.
2. Wspieranie działalności trzeźwości nieprofesjonalnej w ramach ruchu samopomocowego , w tym Grupy Abstynenckiej AA „Wojciech „ oraz dawanie tzw. „świadcstwa trzeźwości „.
3. Kontynuacja działalności „Gminnego Punktu Konsultacyjnego”, który po zdiagnozowaniu sytuacji całej rodziny zaplanuje pomoc dla wszystkich jej członków.

Do zadań „Punktu Konsultacyjnego” należy przede wszystkim :

- dostarczenie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii,
- motywowanie i kierowanie do leczenia,
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz członkom ich rodzin.

II. *Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.*

Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Niejednokrotnie żyją one w stanie ciągłego stresu, co staje się przyczyną występowania u nich zaburzeń, określanych mianem współuzależnienia.

Jako cechy współuzależnienia należy wymienić :

- nieświadome wspomaganie choroby alkoholowej przez osłanianie i ochronę osoby uzależnionej przed konsekwencjami picia,
- koncentracja myśli i działań na osobie uzależnionej i jej piciu,
- poczucie bezradności i godzenie się na ponoszenie wszelkich kosztów spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
- * zaburzenia psychosomatyczne i nerwice,
- * cierpienie i chaos w życiu uczuciowym, gwałtowne zmiany nastroju prowadzące do sięgania po środki nasenne, uspokajające, a także alkohol,
- pustka duchowa.

Szczególnie silnego stresu, poczucia niepewności i obaw o przetrwanie rodziny doświadczają dzieci gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu. Często są świadkami lub ofiarami przemocy psychicznej i fizycznej. Osoba, która wychowała się w takiej rodzinie, w dorosłym życiu przejawia wiele nieprawidłowości.

Powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywamy syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym. Powinno być jednym z priorytetowych zadań, które podejmują samorządy w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Istotną rolę w zakresie pomocy dzieciom odgrywają świetlice środowiskowe opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, wspierające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowej funkcji wychowawczej.

Na terenie naszej Gminy świetlica taka funkcjonuje przy Szkole Podstawowej w Chechle, a finansowana jest ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Zadaniem Gminy jest podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Przesłanki do wdrożenia takiego postępowania zawarte są w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a wykonawcą zadania jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która po wdrożeniu stosownej procedury kieruje wnioskiem do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.

Orzekając o nałożeniu obowiązku Sąd opiera się przede wszystkim na niezależnej opinii dwóch biegłych sądowych, tj. lekarza psychiatry i psychologa. Jednakże procedura powyższa ze względów formalno-prawnych jest wydłużona w czasie, szczególnie w sytuacji, kiedy osoba uzależniona nie wyraża zgody na poddanie się badaniom przez biegłych.

Realizacja zadań na tej płaszczyźnie działania powinna odbywać się na terenie naszej Gminy poprzez :

1. Wspieranie rodzin z problemem alkoholowym poprzez objęcie dzieci działaniami wychowawczymi , opiekuńczymi i edukacyjnymi w istniejącej placówce opiekuńczo – wychowawczej przy Szkole Podstawowej w Chechle oraz świetlicach szkolnych przy pozostałych szkołach.
2. Prowadzenie terapii dla osób współuzależnionych, w tym dla dorosłych dzieci Alkoholików.
3. Organizowanie oraz dofinansowywanie różnych form wypoczynku, przeznaczonych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, połączonego z realizacją programu profilaktyki uzależnień.
4. Podjęcie działań w zakresie rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku rodzinnym i szkolnym. Nawiązanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współdziałania z dyrektorami szkół, Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, służbą zdrowia, kuratorami sądowymi.
5. Zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec określonych ustawowo kategorii osób uzależnionych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w oparciu o ustalone procedury wnioskować będzie o nałożenie obowiązku leczenia do Sądu.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Młodzież niejednokrotnie wykazuje tendencje do zachowań ryzykownych dla zdrowia. W związku z czym w profilaktyce tych zachowań rekomendowane jest tworzenie programów edukacyjnych w zakresie profilaktyki różnych rodzajów środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki).

Profilaktyka powinna oddziaływać na różne środowiska, jednak w praktyce najbardziej podatnym na oddziaływanie środowiskiem jest szkoła. Trudniejsze jest oddziaływanie na rodzinę, a najbardziej trudne na społeczność lokalną. Postawy, zachowania i normy przekazywane dziecku przez dorosłych członków rodziny mają istotny wpływ na zachowania i decyzje dziecka.

Realizacja profilaktycznych działań informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży na terenie naszej Gminy, to przede wszystkim :

1. Prowadzenie na terenie szkół rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży , odpowiadających standardom wyznaczonym przez technologie profilaktyczne.
2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.

3. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą, organizowanych przede wszystkim dla nauczycieli i pedagogów.
4. Organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
5. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, które powinny zawierać zasady, normy postępowania zapisane w formie regulaminu zajęć. Osoby prowadzące te zajęcia powinny posiadać odpowiednie kompetencje merytoryczne z zakresu znajomości strategii profilaktycznych.
6. Organizowanie w szkołach oraz klubach sportowych nagradzanych konkursów o tematyce antyuzależnieniowej.
7. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez współfinansowanie kół zainteresowań oraz zajęć pozalekcyjnych w szkołach.
8. Zorganizowanie w okresie wakacji wypoczynku dla dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem, połączonego z prowadzeniem zajęć profilaktycznych.
9. Zdiagnozowanie środowiska dzieci i młodzieży szkolnej poprzez przeprowadzenie badań ankietowych wśród wybranej populacji uczniów na temat kontaktu z alkoholem i narkotykami.

IV. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wykonanie poszczególnych zadań zawartych w „Gminnym Programie „gmina może powierzyć organizacjom pozarządowym, pod warunkiem, że w Statucie tej organizacji zawarty jest zapis dotyczący zaangażowania w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Zadania z tej płaszczyzny zawarte są w poprzednich grupach działań i dotyczą:

1. Dofinansowania imprez propagujących zdrowy tryb życia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie lub powierzanie podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego zorganizowania wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych, połączonego z profilaktyką uzależnień.
3. Współdziałanie z Kościołem Parafialnym w zakresie realizacji zadań Profilaktycznych, skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku łamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

Gmina może podjąć interwencję oraz wystąpić przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Wniesienie aktu oskarżenia do Sądu wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Policję.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Działania kontrolne prowadzone będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie upoważnienia Wójta Gminy, jako organu zezwalającego na sprzedaż, przy udziale funkcjonariuszy Policji.

Zadania ujęte w „Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” są inicjowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta Gminy. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie. Wobec czego ustala się wynagrodzenie za uczestnictwo w posiedzeniu Komisji w kwocie :

- * dla przewodniczącego - 125 zł. brutto,
- * dla każdego członka Komisji - 90 zł. brutto.

Przedstawiony „Program Profilaktyki” zawiera wiele różnorodnych zadań, których realizacja wymaga nie tylko znacznych środków finansowych, ale przede wszystkim zaangażowania przedstawicieli różnych środowisk oraz grup społecznych i zawodowych.

Opracowała:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

